

Vrednik Jakob Aléšovec.

Izhaja po
enkrat na mesec v Ljubljani,
kedar ga prebere in ne
konfiscira policija.

Posamezne številke se dobivajo, če jih kaj ostane, po
30 kr. v administraciji, Ključarske ulice (pod mestnim
trgom) št. 3 v II. nadstropji.

Velja
celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50
kr. in četrt leta 80 kr. za vsacega
brez ozira na stan, narodnost in
vero.

Kdor ga bere in ga ni kupil, se bo, ako se zasači, ostro kaznoval.

Za slovó

obče spoštovanemu dosedanjemu dežel-
nemu predsedniku kranjskemu

vit. Fr. Kallina-Urbanov-emu.

Kaj je Kranjska sile že trpela,
Auersperg in Widmann sta izgleda;
Le nemčurjem polna bila skleda,
Lipa naša skoro je zvenela.

In ko prideš Ti, je oživila
Naša reč, že skoro smrtno blede;
A pravičnega tud' nam pogleda
Una se svojat močno zavzela.

Radi bi Te mi še tu imeli
Blazega dežele poglavarja;
A drugam Te kliče volja carja. —

No, slovó od Tebe — kak bi vzeli
Ob odhodu? Zdrav nam vsem ostani!
Vsak Ti rodoljub spomin blag hrani.

„Brencelj.“

Pozdrav

novemu deželnemu predsedniku
kranjskemu

Andreju Winklerju.

Auerspergov dôbo smo prestali,
Ni biló v nji lepega nam dneva,
Dokler z Dunaja se ne odmeva:
„**R**od slovenski bomo spoštovali.“

Ej, kako Slovenci zavriskali
Jutru, solncu, ki srce ogreva!
„**U**rbanov - Kallina“ — se popeva —
Vse pravičnost le njegovo hvali.

In zdaj prideš Ti, slovenska žila,
Naše gore list, možak odličen!
Kranjec upa, da boš vsem pravičen.

Ljub nam brat, iz srca pozdravila
Evo Ti! Dežela vboga naša
Res željno po ljubem miru praša.

„Brencelj.“

Pavliha.

Komaj sem bil po zadnjem potovanju par dni doma in se pripravljaj za Veliko noč, ko mora človek obleči družega človeka, kar dobim z Dunaja telegram od svojega prijatelja Taafeja, ki zdaj za pravega ministra sedi. Minister me prosi, da bi brž prišel jaz k njemu na Dunaj, ker v silno važnih rečeh potrebuje mojega sveta. Postrežljiv in pripravljen pomagati vsakemu po svojih močeh, kakor sem, se tudi zdaj ne premišljujem dolgo, ampak kar napravim se na pot s par kranjskimi klobasami in steklenico dobrega brinjevčka v torbi, pa marelo pod pazduho. Lahko bi se bil peljal po železnici, pa ker je Taafe telegrafiral, da se mudi, stopim kar peš na Dunaj, kjer najdem Taafeja vsega zamaknenega v pisarni — tako da ga moram potrkati z marelo na ramo, da se obrne proti meni. Ko me zagleda, skoči brž kvišku, mi pomoli obe roki in pravi veselja ves raz sebe:

„No, to je prav, da si tako naglo prišel. Ti ne veš, v kakih zadregah sem.“

„Pa ne, da bi hotel morda kaj na pódodo iskati pri meni“ — prašam jaz in se zapnem; — „če je kaj tacega, pa rajši kar grem. Prijatelja sva, pa ne posodim ti pa vendar nič, ne zameri!“

„O, nič se ne boj, na pódodo dobim lahko pri jučih“ — odgovori Taafe — „od tebe potrebujem le dobrega sveta, nič družega. Ti si kampilj, ki si že marsiktero pravo ugnil, morda mi boš tudi tu vedel svetovati pravo.“

„Ali ti morda zopet kacega ministra manjka, pa ne veš, kje bi ga dobil?“ — poprašujem jaz.

„Za zdaj še ne, čeravno bo to kmalu“ — odgovori on — „vse nekaj družega je. Saj veš, da smo pred Veliko nočjo, ko je v nekterih krajih navada pirhe dajati. Slovenci, posebno kranjski poslanci, so bili zdaj na Dunaji tako pridni, da kranjska dežela res zasluži lepe pirhe, da bodo kaj vredni in jih bodo Kranjci veseli.“

„A, to je! Ti bi rad dal, pa nimaš, je li?“

„O, imam, v zadregi sem le zato, ker ne vem prav, s čem bi tem Slovincem najbolj vstregel. Daj, pomagaj mi ti, ki veš, kaj bi jim bilo najljubše!“

„Hm, hm, to ni težko, saj Slovenci še nič nimajo in znane ti morajo biti njihove želje. Najbolj veseli bodo, če jim te želje vse polniš.“

„Tega pa zdaj še ne morem, ustauhi bi bili preveč nevoščljivi in ker jih je še veliko število, bi bil hrup prevelik. Vse na enkrat ne gre, pa bo šlo počasi — drugo za drugim. Zdaj bi jim pa vendar dal rad kak prav lep pirih, kaj misliš, kakšnega?“

„Veš kaj“ — črhne jaz po nekolikem premišljevanju — „Kranjci zgubé dosedanjega deželnega predsednika, kterega so tako radi imeli, ker je bil pravičen, če jih prav božal ni, tepel jih pa tudi ni, in Slovenec je že vesel, da le ni vsak dan tepen, kakor je bilo to prej. Kaj, ko bi jim ti za pirhe dal deželnega predsednika — enakega ali pa še boljšega?“

Taafe se trkne z roko po čelu in reče:

„Vidiš, to mi ni prišlo na misel. Dober deželni namestnik bo kranjskim Slovincem najlepši pirih. Toda — ali veš ti kacega dobrega, da ga bodo Kranjci veseli? Pomagaj mi pri izbiranju! Morda je v tvojem kraju kateri?“

„Čemu bova dolgo iskala“ — rečem jaz — „saj ga imaš tu blizu in ga dobro poznaš.“

„Kteri bo?“

„Moj dobri znanec Andrej Winkler“ — rečem jaz.

„Saperlot, Pavliha, čaj, da te objamem za ta tvoj dobri svet! Ti si pa res zlata vreden. Ta pa, ta! Kako da se ga jaz sam nisem domislil! Na to morava pa piti. Grem brž po par butelij najboljšega.“

Jaz se tem ne branim, Taafe gre in pride kmalu z dvema buteljama, jaz pa vzamem s torbe kranjsko klobaso in je pomolim pol njemu, pol pa je obdržim sebi. Meni se Taafejevo vino zdi ravno tako dobro, kakor njemu moja kranjska klobasa, in tako ste prišli na mizo še dve butelji Taafejevi in še ena kranjska klobasa z moje torbe.

Ko sva že boljše volje, da on prižge smodko, jaz pa svojo pipo, se naslonim jaz nazaj ob stol in pričnem:

„Veš, Taafe, saj je pa že tudi res čas, da nas Slovence začneš pitati s čem drugim, ko z golimi obljubami. Teh smo se že tako preobjedli, da se je vsak vstražil, če se mu je ponudila kaka obluba. Saj še veverica nevoljna vrže lešnik od sebe, če prav je dober, ako si jej vedno le prazne, gluhe ali črvive lešnike dajal, da si je ob trdi lupini krhala zobe, a jedra ni našla, k večemu črva, ki ga ne mara. Jaz sem zavoljo tebe slišal že marsikako britko in bi bil enkrat kmalu celó tepén, ker sem se preveč zá-te potezal. Vsi so rekli, da ti ali nimaš prave volje ali pa ne dosti moči, da bi držal to, kar si obljubil, namreč: da Slovanov ne boš pustil več ob zid pritiskati.“

„Čuj, Pavliha, poslušaj me“ — reče Taafe in nadaljuje: „Saj veš, v kako gnjezdo sem jaz prišel. Ustauhi, posebno pa judje, največi nasprotniki Slovanov, so se tako zaredili na Dunaji in tudi po drugih krajih, da se ni smelo naravnost dregniti v njihovo gnjezdo, dokler so bili pri polni moči. Treba je bilo jim spodjedati tla in razpreti jih med seboj, da se drug v družega zaletavajo, potem se dá že za Slované kaj storiti. To pa ne gre naglo, ampak zeló počasi, zdaj, ko se je začelo, bo šlo že hitreje.“

„Dobro, Bog te živi!“ — rečem jaz in vzdignem kupico — „če le na tem potu ne boš opešal. Winklerja toraj Kranjci dobomo?“

„Gotovo, kakor bodi ta kozarec izprazen na deželne predsednike, katerih načelo je: pomiriti narode med seboj.“

„Kaj pa bo z najhujšimi gadi na Kranjskem: s Kalteneggerjem, Pirkarjem in nekterimi gadiči nižje vrste pri vradih in šoli?“ — prašam jaz zeló radoveden.

„Osiveli v dosedanjih službah ne bodo, če Bog dá“ — reče Taafe — „pa ni treba, da bi se bahali s tem, da so bili pregnani zavoljo svoje politične vere. Saj veš, da v kranjsko deželo drži več potov, ravno toliko jih pelje ž nje; ni toraj treba, da bi moral vsak iti po tisti poti — razumiš?“

„Kaj bi ne razumel? Za zdaj je že dosti, da za dobrim deželnim predsednikom dobimo morda še boljšega. Jaz mu grem kar povedat to — se reče, ako je tebi po volji.“

„O, le pojdi, le, kar sem ti rekel, je gotovo kakor bi bilo pribito. Naj se le kmalu pripravi na odhod v Ljubljano.“

„No, to je pa prav! Če boš še takih svetov potreboval, kar telegrafiraj mi, pa bom prišel od koderkoli. Zdaj bom doma povedal, kaj dobimo Kranjci za pirhe, in pili ga bomo na tvoje zdravje, da bo od mize teklo. Pa nas tudi ti kaj pogledat pridi, da te bodo ljudje poznali, ti pa ljudi naše. Zdrav bodi!“

Po teh besedah grem in se napotim naravnost k Winklerju. Ko grem po stopnicah gor, že slišim gori žvrgolenje v slovenskem jeziku:

„Oče, Pavliha gre, tisti Pavliha z marelo. Ali nam bo kaj hudega storil?“

„Ej nič se ne bojte, saj sva že dolgo prijatelja“ — slišim glas, ki ni nikogar drugega ko mojega starega prijatelja Andreja, kateri mi tudi že naproti pride in mi pomoli roko:

„Bog te sprejmi, Pavliha! Si vendar tudi enkrat prišel v našo domačo hišo. Le noter, moji so že tolikrat praskali po tebi, radi bi te poznali.“

Jaz postavim svojo marelo v kot, na to pride Andrejeva rodovina in pogovarjamo se prav po domače. Ko pa pride vino na mizo in še kaj za zobé, gredó drugi in midva ostaneva sama. Zdaj jaz vstanem, se nekoliko popravim in rečem s slovesnim glasom:

„Pozdravljen mi bodi novi predsednik naše dežele! Bog te živi!“

„Ti si pravi burkež, ti“ — se nasmeje Andrej — „pa mene ne boš kar tako ujsal in za Pepeta naredil.“

„No, staviva za deset litrov vina, da si že deželni predsednik kranjski!“

„Veljá! Kje ga bova pila?“

„V Ljubljani, kedar boš prišel v tisto hišo, kjer zdaj Kallina stanuje.“

„Je že prav! Najbrže ga bova pila tu na Dunaji in plačal ga boš ti.“

„Ne bom ga. Kranjsko vino je boljše, ko dunajsko, in še boljše bo, ker ga bom zastonj pil.“

„Ti si toraj svoje reči tako gotov? Od kodi pa veš vse to?“

„Od Taafeja.“

„Tako? Ali ti ni bose natvezel?“

„Sem imel pri sebi marelo, bi mu sam tega ne bil svetoval.“

„Zakaj mi pa nisi prej povedal, od kod imaš novico?“

„Meniš, da sem tako kratkoviden? Potlej bi pa ti ne bil hotel staviti in jaz bi ne bil dobil deset litrov vina.“

„No, zdaj ti že verjamem. Nekaj se mi je že tako zdelo, pa vendar prav gotov še nisem bil. Zdaj se bova pa v Ljubljani večkrat videla, je li?“

„O, kaj pa da! Mislim, da ti bom mogel tu in tam celó kaj svetovati ali pa vsaj kterikrat svojo marelo posoditi. Tvoj prednik Kallina, moj prijatelj, je že nekterim najhuje strupenim gadom nekaj zob izdrl, vendar še sikajo in se kvišku zaganjajo. Saj boš tudi ti, ki si slovenski sin, hodil po isti poti, ktero je Kallina nastopil?“

„Kako pa! Saj vem, da je volja cesarjeva, napraviti mir med narodi, in jaz že vem, kako bo to najlažje šlo.“

„Dobro! Jaz bom šel zdaj domú pravit ljudém, da kranjska dežela dobi zdaj enkrat po tolikem trpljenji za deželnega predsednika domačina po rodu in mišljenji.“

„To lahko sporočiš. Več se bova zmenila v Ljubljani takrat, ko bova zapila stavo —“

„Ktero boš plačal ti!“

„No, kdo pa, če bom prišel v Ljubljano.“

V tem pogovoru naju moti pot, ki pride poročiti, da novi gospod deželni predsednik kranjski naj gre brž k cesarju.

„Ali vidiš?“ — rečem jaz zvito — „pila bova v Ljubljani.“

„Zdaj je že res, jaz sem zgubil stavo. Vendar bom plačal rad še več. Zdrav mi bodi, ti bom že povedal, kdaj pridem v Ljubljano.“

Na to jaz grem in se napotim naravnost proti domu, kar slišim za sabo glas:

„Poglej ga no Pavliho, tako jo moško seka, kakor da bi bil minister postal, in nobenega človeka ne pogleda.“

Jaz se obrnem in koga zagledam? Šnajda, poslanca ljubljanskega mesta, ktereга sem do zdaj le bolj površno poznal, pa že vedel, da je „fest fant, ki ima šnajt“, da se ne vstraši vsakega. Zato postojim in mu pomolim roko z odgovorom:

„Nisem še minister in če Bog dá, tudi ne bom, boš prej ti, pa brez zamere. Ti si prav kempelj, sem že zve-

del, kaj počenjaš. Ljubljanskim nemškutarjem, ki te niso volili, si se že strašno zameril.“

„Zakaj?“ — poprašuje radoveden Šnajd.

„Zato, ker premalo sediš, a preveč delaš v zbornici. Če bi bil ti tak, kakor je bil tvoj prednik Šafarjev Dolfi, o katerem se je le toliko vedelo, da v zbornici sedi, na Dunaji pa le jé, pije in spi, bi ti Dežmanovci ne zamerili, da te niso volili, morda bi se še celó sprijaznili s teboj, če bi jih prav lepo prosil. Toda ti premalo sediš, a preveč delaš — kaj, že jaz vem, sem nekoliko slišal o tebi. Si prav tič ti, se že pozná na Kranjskem, koga ima glavno mesto za poslanca na Dunaji.“

„Tak so Dežmanovci hudi ná-me, haha!“

„Pa še kako! Kar na proklete grablje bi te pribili, če bi se jim ne bile o zadnjih volitvah potrle, da jih še zdaj z vso umetnostjo ne morejo skup sklepati.“

„Glej no, glej, toliko se brigajo zá-me tisti, ki me niso volili“ — reče Šnajd in nadaljuje: „Stopi malo k meni, da se nekoliko obširneje pogovoriva. Ali ti je pa morda ljubše, če greva v gostilnico?“

„Skoro da! Za pogovor je tako kakšna domača luknja pripravnejša, da je le pijača dobra.“

Na to stopiva v gostilnico in ko trčiva na zdravje najino, praša Šnajd:

„Sem slišal, da je Taafe telegrafiral pó-te. Kaj ti je pa hotel?“

Jaz mu povem pogovor s Taafejem in svojim starim znancem Andrejem Winklerjem, novim deželnim predsednikom kranjskim, in ko sem pri kraji, pravi:

„Je li, zdaj je lepše vreme za Slovence na Dunaji. Menda ne bo več treba tvoje marele.“

„Se še vendar ni popolnoma zvedrilo“ — je moj odgovor — „tu po Dunaji šviga še zmiraj preveč tistih krivih judovskih nosov, kakor sem videl.“

„Res je, in na teh nosovih vise težke mošnje denarja, ktereга država zmiraj potrebuje. Kdor ima polno mošnjo, lahko ob mizo vdari, zato grof Taafe ne more kar tako meni nič tebi nič teh ljudi in kar se jih drži, obrcati in zapoditi, kakor bi drugi, posebno Slovenci radi imeli. Ali moreš ti, Pavliha, posoditi državi 20 milijonov?“

„Ne dvajset stotakov, pri moji veri, če me na glavo postavi. 20 milijonov drobiža ne spravimo Slovenci skup celo leto in morda še dalje ne.“

„No vidiš, dunajski judje jih pa podpišejo lahko v dveh urah.“

„Toraj to je voz, na katerem se vsaka dobra volja nam prijaznih ministrov vstavi!“

„To, pa še nekaj drugega. Če kak pes kaj neprijetnega zaduha, bo zalajal, a lajal ne bo sam, marveč vsi, ki ga slišijo, pridero skup in lajajo, če prav ne vedo komu in zakaj. Judje in njihovi pajdaši imajo veliko svojih zunaj našega cesarstva.“

„Če bi pa Slovani imeli v rokah te milijone, bi lahko grofu Taafeju pomagali, je li?“

„In on njim, to je gotovo. Voljo ima najboljšo.“

„To vem ali vsaj verjamem. Pri teh okoliščinah smemo Slovenci pač zadovoljni biti, da se Taafe na nas še toliko ozira. Škoda, da ga o tem nisem natančneje prašal. Domá bom pa že povedal, kako je, in da Taafe ne more dati več ko ima. Kedar bomo Slovenci mogli v dveh urah spraviti skup vladi 20 milijonov posojila, bomo pa mi kar hipoma na konji?“

„Dokler bo minister moral dolgove delati, gotovo.“

„Kaj pa, če jih bo moral zmiraj delati?“

„Potlej pa mislim, da je bolje, če mu le judje posojejo.“

„Jaz tudi tako mislim, ha, ha!“

Po teh besedah si stisneva oba roki v znamenje popolnega sporazumljenja, Šnajd potegne mošnjo, jaz tudi, a ko krčmar vidi, da je njegova težja, se meni le z njim, z mano ne.

„Si videl“ — reče Šnajd, ko greva — „taki so vsi ljudje, ne samo ministri. Kdor več mošnje pokaže, s tistim se menijo prej in rajši.“

„Kaj pa, če bi bil jaz krčmarju pokazal marelo?“ — prašam jaz pomenljivo.

„O, ta je pa še boljša, se ve da, samo treba je moža, ki jo suče, in ta mož potrebuje hrane, toraj denarja, ker prazen žakelj ne stoji pokonci.“

„Res je taka, in ti si mož, ki veš več ko hruške peč“ — rečem jaz; — „Bog te živi! Bom že povedal Ljubljancanom, da naj bo žal tistim, ki te niso volili.“

S tem se poslovim, prižgem pipo in jo mahnem proti domu, ker o Veliki noči na Dunaji nič ni, je veliko lepše domá, kjer vsaj nič judov ni. Šel sem kar po telegrafu in ko pridem memo Ljubljane, me zagledajo ljudje in prašajo:

„Kaj si nam prinesel za pirhe, Pavliha?“

„Novega deželnega predsednika“ — odgovorim jaz v naglici.

„Kteri je?“ — upijejo za mano.

„Andrej, tisti Winklerjev Andrej z Goriškega, saj ga poznate“ — kričim jaz in drčim po telegrafu dalje proti domu.

Za sabo slišim še vrisk Slovencev in vidim skremžene obraze nemčurjev. Druzega ne vem več povedati, ker sem v tem hipu po telegrafu domu pridrčal.

Zato bom pa drugi pot kaj več povedal.

Rešpehtarjova kuharica.

Joj, joj, joj, to je koker de b' bil ogenj! Komaj sem peršla z Gorenjskega po ajzenpon nazaj, me že dobi Žefa in prav':

„Al že veš ta nejbelj novo? Marperski škof so „Brenceljna“ ta krvav riht ancajgal!“

„Pejd no ktero drugo naplavšat“ — rečem jest — „zakaj nek? Sej še ne verjamem, de b' ga poznal, koker tud on njih ne pozna. Zakaj so ga pa ancajgal?“

„Zato, k' si bla ti tam v dinst“ — je Žefin antvert — „pa pravjo, de ni toko res, koker si ti plavšala, de s jih na časti

pelajdigala.“

„Toko?“ — rečem jest — „no, veš Žefa, le čakej, zdej grem pa nalaš cflajs nazaj, k' sem toko tam nekej pozabila. Jim bom že nekej povedala, de jim bodo oči gor šle. Jest nisem ena takih, ki kar ke v en dan plavšajo; če škof res „Brenceljna“ po rihti preganjajo, bom pa šla že prov fest za pričo in bom vse zvižala pred švarnarji. Zdej grem pa preh še v Marperg, de se spet en mal pogledava. Preh sem ž njim bel spoštljiv govorila, koker se šika pred enim ta velikim dušnim pastirjam, zdej se bova pa že belj giftno pogledala, k so oni tak, koker je velik drugih meškurjev.“

„Ti si prekorajžna, Špela“ — reče Žefa — „boš kej steknila, boš že vidla.“

„Nič se ne boj zá-me“ — je moj antvert — „ker je moja ta prava, se jest nič ne bojim, vsakmo povem, kar se mu šika, če treba tud s kuhovenco.“

„Le pejd no, pa povej, koko si opravlja“ — reče Žefa — „bova imele saj spet kej za plavšat na plac.“

Jest se brž napravim, pa se peljem za svojo cerengo v Marperg in letim s pajnhofa kar naglih v škofijo. Ta nova kuharica se me vstraš in me praša:

„Al so te škof nazaj poklical? Sej sem jest av-kindala še le na štirinajst dni, k' mi ni za obstat.“

„O ne, kar sama sem peršla nazaj koker mrličič“ — je moj antvert; — „sej so škof doma ne?“

„Gor v cimri so“ — prav ta nova, jest pa grem kar po štengah, poklofam in stopim not. K' me škof zagledajo, se vstrašjo in prašajo:

„Zakaj si pa nazaj peršla? Al sem t' morbit še kej dolžan?“

„Oni meni ne, gnadjivi firšt,“ — je moj antvert — „le jest sem jim nekej dolžna ostala, k' sem šla.“

„Toko? Kaj pa?“

„Vejo kaj, brez zamere, če so glih gnadjivi škof, k' so Oni zavolj mene „Brenceljna“ cesarskmo dohtarji v Iblan ancajgal, de ga čé pred krvavo rihto spraviti, bom pa jest Jim še tud to povedala, kar sem Jim zadnjič dolžna ostala.“

„No, kaj pa je to?“ — barajo v ici.

„Nej le mirni bodo“ — rečem jest in začnem: „Al poznajo tistga Schmerlinga, k' je rekel, de se morajo Slovnanarji — al koker Oni pravjo: bindišarji na steno drukat? Kaj so oni takrat podpisal?“

„Teb nič mar, ti s' tud taka bindišarca“ — se grozé men — „le ven pejd, če nimaš nič druzga povedat.“

„O, imam še, nič nej Jih ne skrbi, men je zdej že vse glih, če se prov giftajo, sej sem se tud jest, k' sem zvedla, de so „Brenceljna“ ancajgal zavolj mene. Nej le poslušajo. Koko je blo pa takrat, k' so Oni bli uržah, de so mogli en gospod fajmošter 100 gld. štrafenge plačat zato, k' so po slobenarsk v tiste cerkvene bukve zapisaval, kaj? Al ni res to? — Potlej pa koko je blo s tistim denkom Slomška — Bog jim daj dobro! — Al so Oni dal kakšen krajcar zraven? al niso še upiral se, de b' ne stal v cerkvi, in k' nič nugal ni, al niso z Marperga potegnili, de niso bli takrat per tistem postavljenji? Al niso enmo imenitenmo fajmoštru rekli, de nej se ne martra z bindiš, ker bindiš je le za hlapce, kršence al dekle? Polej pa — s kom so v gracarskem lontag v caker hodil? Al s slobenarskim, al ne z liberame-abortionarji? Al ni Stremajer Njih perjatel bil in še per Njih kosil? Koko pa so tist celjsk obt postal to, kar so? Al je šlo vse voreng?“

„Tiho, molč, marš ven“ — zaročne nad mano, jest se pa vprem pod pajzho in pravim naprej:“

„Zakaj pa nič odgovoré? Oni so me zadnjič naplavšal, de ne sovražjo Slobenarjev. Koko pa je to, de še zdej, k' so že tolk cajta škof čez Slobenarje, — še zdej ne znajo slobenarsk, ampak le tak bindiš, koker ga še me kuharce ne govormo? Potlej ni nič čudenga, če se ldem zamerjo, k' jim še zdej pridigjejo v tistem bindiš, koker je bil pred 30 leti al še preh.“

„Sej sem tist pastirsk prif tud bindiš ven dal“ — je njih pemerkenga.

„To pa že ni res, nej ne zamerjo. Jest sem pravla le od tistga, k' so ga lan poslal duhovnam s prefeljkom, de s' ga morjo sami raztajčat, ne pa letošenga postenga. Pa še ta letošnji je toko slab v slobenarsk šprah, de b' si ga jest desetkrat bolj prestavt upala. Jest sem ga dala enmo Slobenarji, de nej fêlarje poprav, pa je rekel, de jih je preveč. Še jest b' kej tagca ne podšribala s svojim imenam; raj b' dala preh komu popraviti, de bo šrifta komu podobna. Sej toko, koker je, ga zdej še s kanceljna nobeden brat ne more, k' že vsak, kdor kej bere, lepš slobenarsk zna.“

„Al si zdej fertek?“ — prašajo gnadjivi firšt vsi zeleni.

„Ne še prov, Jim imam še dost povedat, pa Jim bom raj polej, k' me bo „Brencelj“ toko za pričo poklical. Jih

bodo že še slišal, de Jih bodo ušesa bolele. Zdej grem — vejo, kam grem?“

„V Ibljano nazaj, sej te toko nobeden ne bo več v dinst vzel, k' si toko giftna. Ko b' bil jest preh poznal te, bi te tudi ne bil vzel.“

„Če b' bla jest Njih toko poznala, koker so, b' tud ne bla nikol peršla k Njim v dinst, nej ne zamerjo. Pa me nič ne greva, zdej grem nekam drugam.“

„Kam?“ — prašajo spet — „men je vse en, kam greš, samo de se kmal zgubiš. Kar pojdi!“

„Sej grem tud, me ni treba gonit, pa ne v Ibljano, koker Oni mislijo.“

„Kam pa?“

„Jest grem zdej po Štajarskem, k' sem že toko zvedla, de Njih ne marajo, ampak b' raj imel enga belj slobenarskga, koker so bli Slomšek. *Jest bom ldem rekla, de nej napravjo in podpišejo vsi eno pišrifo, de b' se ta škofija odtrgala od salcpurgarske, pa se perpela goriški toko, de b' bil polej ta velk škof za Štajarsko v Ibljan, ne pa več v Salcpurg, de bomo toko vsi Slobenarji saj skept v ta velk škofij.*“

„Kaj, to misliš nardit?“ — rekó vsi zicani.

„Poskus se lohka, če bo šlo, je prov, pa s cajtam bo že šlo, k' morjo Slobenarji dobit za škofo take, k' njih špraho znajo in jo tud obrajtajo, ne pa, koker Oni, k' so s Celja domá, pa še zdej slobenarsk toko govoré, koker kakšen urlaubar al rihten hlapec, pa še to le takrat, kedar so med ldmí, k' družga ne zastopjo. Nej gredo, nej! Njih škofovi časti nič nočem, v tem Jih spoštujem in jim roko kušnem, al ta drug je pa res vse narobe, nej zamerjo al ne, men je zdej že vse glih. Sej b' Jim lohka še cel regišter takih Njih grehov pred oči postavla, pa zdej molčim, bom raj potlej povedala, k me bo „Brencelj“ za pričo poklical. Vžugali Jih bomo, če so glih škof in ta velk meškur, Oni mislijo „Brenceljna“ na Žabjek posadit, pa se bodo Oni sami prov fest vsedli. Kaj mislijo, de so krvave rihte za to gor postavljene, de b' brž perletele na pomoč vsakmo meškurji, če se mu kakšna sitna muha na nos vsede? Nej gredó, nej, jest pa tud grem. Bodo že vidli, koga bo greval, naju z „Brenceljnám“, al pa Njih.“

Po teh besedah pa kar smuknem ven in jo popiham dol po štengah, de sem že čez prag škofije, k' so oni še na vrh šteng. Desglih sem zažugala škof, de grem od njih kar gradavs po Štajarskem, sem vender mal iberlegala, k' je še cajt, de bo tiste najine lavfarije s škofam pred krvavo rihto konc. Polej bom imela več cajta in boljši legnat, k' bo belj gorko. Seboj sem pa vzela en pildek, k' so na njem kontrofiran škof, de ga bom dala „Brenceljnu“, de jih bo nacahnal, koker so z nama v batalji.

Zdej po velik noč imamo v Iblan tiste volitve za rotovž, koker so vsak let, zato bom en cajt še tukej ostala, de bom špegala, kdo bo prov volil, kdo pa ne, de bom polej vedla ldem povedat, koko nej se rihtajo. Polej grem pa spet v dinst — kam, bote že drug bart zvedli še preh, preden bo tist cajt, k' mislijo marperšk škof „Brenceljna“ poslat na Žabjek.

Adijo za ta cajt!

Ljubljančani!

Volitve so, volitve, pač ne za ves svet, tudi ne za vse naše cesarstvo, še celó za vso deželo našo ne, ampak samo za mesto ljubljansko, ker se je zopet deset mestnih očetov skrhalo tako, da niso več dobri ali pa se morajo z novega nabrusiti, da bodo imeli za tri leta dobre zobe.

Take volitve ima vsako leto tisti, ki dosti davka plačuje, če ga prav rubijo zá-nj. Letos so pa tem važneje, ker ima ljubljanski rotovž denarja, da lahko ob mizo vdari. Milijoni se ne pobirajo na cesti, tudi se ne dajo kar v

minuti tje zmetati, še manj pa v par dneh zapiti. Tega ne zna vsak, za to treba mož, ki kaj vedo in znajo. Tako n. pr. bi se lahko kupila baraka „kolizej“ imenovana, pa ne velja toliko, da bi se pri nji cel milijon zapravl, treba bo najti še nekoliko takih šup, da magistrat v nje vtakne tisti denar, ki ga je dobil na hrbet vseh Ljubljančanov, kateri imajo kaj, da se dá prijeti.

In takih mož — hvala neprevidnosti nekterih meščanov, ne bo tako težko najti, kakor bi si neveden človek mislil. Ker gre že v Ljubljani nekoliko časa marsikaj narobe, zakaj bi „Brencelj“ ne smel od zadej začeti s priporočanjem takih kandidatov, ki imajo vse lastnosti, da bodo vseskozi postavili se za Ljubljano, kakor je v začetku rečeno:

„Brencelj“ je zmiraj vnet za blagor nemškutarije, čeravno za to od Dežmanovcev ni prijel še nobene hvale. Vendar gospodje ti imajo še nekoliko kredita po svetu, morda bodo spomnili se „Brenceljna“, predno jim bodo povsod kase zaprte. Iz tega vidite, da se „Brencelj“ dá podkupiti in zato Vam volilem ljubljanskega mesta priporoča te-le kandidate s pridjanimi opazkami, ki so prav za prav glavna reč in si jih vsak razloži, kakor ve in zna.

Vrsta je narobe, kakor vsaka nemčurska reč sploh.

Za III. razred žalibog ne moremo ponuditi več ko dva, ker se jih več ni skrhalo izmed 8 Slovencev; ta dva zlata vredna moža sta:

Albin Achtschin *), znan mučenik, ki je bil že tri leta zaporedoma na vogle pribit, pa so ga vselej zopet sneli in za drugo leto v grob položili. Če letos ne bo voljen, bo naredil ključavnico, s katero bo vsem Slovincem usta zaklenil.

Otomar Bamberg. Jako zanimiv dvonožec, ki vsako leto pri volitvah pada, pa tudi zopet vstaja, toraj podoben prvemu. Ima tiskarno, v kateri bi rad Slovence stiskal, a sam je tiskan na „Tagblattu“ prav spođe, in tako se ne ve prav, ali on „Tagblatt“ izdaja, ali pa „Tagblatt“ njega. V drugem mlad mož, ki še ni bil nikdar tožen, da bi bil kacega človeka snedel. „Brenceljnóv“ dober prijatelj, ker sta se že v šoli lasala. Vrat njegov je tako vstvarjen, da lahko celo uro neprenehoma kima, pa si ga ne bo zlomil. Jezik ima za to, da pomaga zobem pri premlevanju piče, pa le po nemški šegi, za slovensko je predolg. **)

Za II. razred imamo te-le krasne štiri:

Bürger Polde, jako lep eksemplar jedrnatega nemškutarja, ki je pa tudi telesno dosti težak. Med drugimi hvale vrednimi lastnostmi ima tudi to, da v največi temi z žlico usta najde.

Lašan, sedanjí župan. Je že dosti znan, toraj bodi opomnjeno le, da, če bi tiste mašine ki se jej pravi „giljotina“ in ki je jako pripravna za glave rezati — ne samo za zeljnate — ne bili iznašli že Francozi, bi jo bil morda on.

Čuber ali **Zhuber**, deželne sodnije svetovalec, ki pa tudi v mestnem zboru svetuje, kakor vé in zna. Prejšnjemu zelo podoben.

Kaltenegger, vitez. Ta svoj nos rad v vsako reč vtika, toraj tudi v mestne zadeve. Znan je že, kakor slab denar. Kedar bo šel z Ljubljane, bo cena ajdovce zeló poskočila. On je vitez, a ker konja nima, rad jaha Slovence.

Za I. razred so ti-le štirji nemčurski pastirji:

Aleksander Koruza, drugače tudi **Dreo**. Slovi posebno zaradi svoje radodarnosti. Čeravno je reven ko miši po njegovem „gomazinu“, se vendar bere vedno njegovo ime med tistimi dobrotniki, ki vselej za stradajoče Slovence silno veliko dajo. Letos na pr. je „Brenceljnu“ za Istrijane in Notranjce izročil 000,000 vaganov koruze.

*) Bog pomagaj!

**) Se pravi: potegón, ne?

Lasnik, to je Racmanov iz Šiške. Nosi gosposko suknjo in dolge hlače, kar pa ni greh. Zna tudi nekaj nemški in še marsikaj družega, posebno capljati za prokletimi grabljami. Je gledal, ko so kolizej zidali, še v zadej preklanih hlačah, zato vé, da je še več vreden, kakor njegov lastnik hoče imeti zá-nj. Če bi ga ne volili, bo précej zaprl „šnopspotiko“ za svojo štacuno, s ktere se posebno ob nedeljah zjutraj razlegajo tako krasne pesmi čez Ljubljanco. Slovencem ne kaže samo fig, ampak jih tudi prodaja.

Šafarjev Dolfi. Ta mora biti voljen, že zato, ker je „ta lepi Tonček“ njegov svak, da bodo še naprej trije svaki sedeli v mestnem zboru. Je pa tudi vstvarjen za mestnega starešina, ker nima nobenega dela in lahko vse leto po svetu hodi. Ko je bil zadnjikrat pri seji na rotovži, je rekel: „moj cilj je zapekán,“ zato ne sme nobeden drug sesti na njegov stol.

No, in zadnji je **Korel**, **Korel Dežman**. Ta je toliko vreden, kakor vsi drugi skup. Njega še posebno priporočati bi se reklo: grablje na rotovž nositi. Grabelj pač zdaj nima več, ker so mu jih o zadnji volitvi Ljubljancani izvili in so bile potem slovesno sežgane v čitalnici; vendar pravi, da je to še bolje zá-nj, ker so ga tiste „prrrrrrroklete“ grablje vedno le po žnablilih bile. „Brencelj“ ga prav gorško priporoča, ker mu je najboljši sodelavec pri listu.

Če bi ga ne volili, bo tisti zmaj ali lintvern, ki zdaj z žlebov rotovžkih gleda na glavni trg, skočil dol in požrl vse one, ki bi svoje glasove dali drugim. Morda bo pa še Dežman z muzeja privlekel seboj tistega krokodilja, da bo pustil na rotovž samo take volilce, ki bodo imeli na listu zapisanega Koreljna.

Možje ljubljanski! Tu imate možé in stare fante, ktere morate voliti na vsak način. Če bi ti ne bili voljeni, če bi zmagali Slovenci, Vam „Brencelj“ že naprej pové, da se bo rotovž podrl in bote spod njega zlekli k večemu še penzionirano kožo sedanjega župana, ktera je pa pri uradnji zavarovana, dokler še kak človek more davke plačevati, toraj še od tega ne bote nobenega dobička imeli.

Pa še nekaj. Prišli bodo k Vam skušnjavci, bodo motili Vam um, mešali Vam pamet. Teh se ogibajte! Spoznali jih bote na tem, da Vam bodo ponujali in silili kandidate vse drugih imén, in ti bodo:

V III. razredu: Tisti sitni *Jože* s šentpeterskega predmestja ki se mu pravi *Regali*, in nek čisto neznan dohtar *Drč*, ki oba nimata prav nič močnih zob, da bi Slovence hrustala, in še volje ne zato.

V II. razredu: Neki *Francelj Ravnikar*, ki tam pri deželnem odboru cifre piše in je tudi pri tistih nepotrebnih slovenskih društvih marsikaj, kar ne gre; *Peter Grasselli*, ki ima že veliko grehov zoper nemškutarsko reč na rovašu; nek mlad dohtar *Jože Staré*, ki se tudi preveč po čitalnici potika in okrog dramatičnega društva klati; in še drug dohtar, ki nikakor noče gosti na tuje gosli, namreč dr. *Alfons Mošé*, o katerem bi se lahko še več slabega povedalo, če bi bil kaj storil.

V I. razredu: *Miha Pakič*, tako težak mož, da ga ne more nobeden na nemčursko stran potegniti; dr. *Karol Ahačič*, tudi bolj Slovenec ko nemškutar; *Karol Tavčar*, zagrizen Slovenec, ki nemčurju še lesá ne proda ce neje ko Slovencu in je že marsikteremu nemčurju ktero pod nos dal, — in zadnji dr. *France Papež*. Papež ta se je ravnokar oženil! Ali ni to strašansko škandal? Papež oženjen! Po njegovem izgledu se bodo zdaj nemara začeli ženiti škofje, prošti, dekani, župniki in celó kaplani. Razen tega ga tudi ni sram zahajati v čitalnico in to celó podnevi, da ga vsi ljudje vidijo.

Meščani! Kdor Vam bo priporočal tu imenovane možé, kar vrata mu pokažite. Pa saj sami veste, kako se obnašati, da se ne boste zamerili nemčurjem, saj je vsako eto skoro enako.

Eno Vam pa povem. Če mi ne bote volili vseh prvih deset, bomo Vam zagodli eno, da od tistega milijona, ki ga ima ljubljansko mesto zdaj za zazidati in zakupiti, ne bo noben nemškutar videl nobenega krajcarja.

To si zapomnite in ravnajte se po tem!

„Brencelj“,

načelnik zmešanega nemčurskega volilnega odbora.

Nekaj nasvetov

sedanji večini mestnega starešinstva ljubljanskega, kako bi se dal najlažje potrositi denar, ktereja je mesto na pósodo dobilo.

Ker so nemčurji na rotovži malo da ne sklenili nakupiti kolizej za vojaško kosarno, jim „Brencelj“, ki je že tudi izveden v tem, kako se groši dajo vtekni v malo vredne reči, predlaga tu nekaj načinov, kako se najlažje znebó drobiža.

Po mestu se klati zmiraj veliko pravih in nepravih Kočevarjev, ki zapeljujejo ljudi na igre „hoch-nieder“, „grad-ungrad“ in posebno na „unter hundert“. Kaj ko bi mestni odborniki vse te ljudi sklicali na rotovž in vsi igrali na ta način tako dolgo, da bi ves milijon zaigrali? Jaz stavim vse, kar imam, da bodo pri tem Kočevarji zgubili vse, kar imajo v krošnji, in mesto bo dobilo za svoj milijon cele krošnje pomeranč, fig, sardin, itd.

Po mestu je tudi veliko starih bab, ki „numare povedo“. Kaj, ko bi naš rotovž te babe najel in njih numare v loterijo stavil! Naj bom kdo drug, če ne bo vsaj ene terne za 210 gld. zadel, predno bo ves milijon zastavil.

Ljubljanski župan gosp. Lašan se zdaj, če ima kam dalje priti, vozi z navadnim konjem. Kaj, ko bi se mu kupila dva slona (elefanta), ki bi ga potem po mestu vozila? Bi ne bila to neka posebnost ljubljanskega mesta, če bi se njegov župan s sloni vozil?

Toliko vrednemu in po zadnjih volitvah za državni zbor tako hudo žaljenemu Dežmanu bi se spodobilo za zgubljene lesene grablje napraviti zlate. Ker jih pa morda ne bi mogel sam nositi, bi se mu kupil tudi kak krokodilj — tako vkroten, da bi jih kakor kužek za njim nosil, pa brž pohrustal vsakega, kdor bi gospoda grdo pogledal. Hrana tacega krokodilja bi nič ne stala, ker je Slovencev še za več let dosti v Ljubljani, in če bi teh zmanjkalo, je še dežela polna jih.

Kandidat Lasnik ima pod Rožnikom hišico. Ker mu pa tam menda pičle obresti nese, kaj, ko bi jo za par sto tisuč goldinarjev kupili in jo prenesli na glavni trg, da bi v nji bival „rotovski feldvebelj“?

Pri tem se vé, da se ne sme pozabiti, da je v prvi vrsti tudi treba zidati palače za nektare rotovške osebe, n. pr. za konjederca, mestnega zdravnika dr. Kovača, „bettelvogta“, mestnega inženirja in druge rotovške, dalje obširno in krasno kopališče za pse, mačke, podgane in druge živali, katerim je Ljubljanca prekalna, pa tudi skrbeti še za druge naprave, tako n. pr. za primeren kraj, da se bodo „afnje guncale“.*)

Vojaška kosarna se potem lahko napravi in sestavi iz starih, železničnih vozov ali pa trohljenih branjevskih kolib, če še kaj denarja ostane.

Tako ne bo vrag, da bi se ta milijon kmalu med ljudi ne spravil.

*) Kaj, ko bi si še vsak nemčurski starešina dal napraviti pavov rep, župan pa dva? Stavec.

Zakaj ni vse tako, kakor želimo, v narodnem življenju?

(Dva izgleda.)

V slovenski štacuni.

Štacunar (svojim ljudem). Če pride Slovenec, mu lahko daste nekoliko slabše blago, pa po malo višji ceni; saj je hud narodnjak in ne bo šel drugam kupovat. Če pa pride nemškutar, mu dajte najboljšega blaga, pri ceni pa tudi lahko nekoliko odjenjate, da bo potem zmiraj pri nas kupoval in ne bo šel h kakemu nemčurju.

V nemčurski štacuni.

Štacunar. Če pride kak Slovenec, postrezite mu z dobrim blagom in ne stavite visoke cene, da nam bo potem ostal. Ljudem naše politične vere pa že lahko daste slabše blago in po nekoliko viši ceni, saj ne bodo šli zato k Slovincem kupovat.

(Se dá še ponavljati v veliko izgledih.)

Vesela novica.

Slavni Förster je obljubil, da bo, po zadnjih prepirih omehčan in da „Brenceljna“ na laž postavi, pri sedanjih volitvah za ljubljanski mestni zbor volil ne le v tretjem, ampak tudi v drugem in prvem razredu, in ne le deset kandidatov, ampak vse Slovence, kolikor jih bo na rotovži videl. Ravno tako bo vpisal se v vsa slovenska društva, ki jih ni, katerih ni bilo in katerih ne bo. Tudi morajo brž priti na kor narodne orglje in celó ostriči se bo dal na narodni „lonce“, kakor pravimo. „Aleluje“ ne bo pel več o Božiči, ampak v adventu in postu, „miserere“, pa le, kedar bo „Brencelj“ v cerkev prišel poslušat ga.

Pogovor.

- A. Danes sem slišal, da je nekaj Slovencev zaradi sedanjih volitev naredilo z nemškutarji kompromis. Kaj pomeni ta beseda?
- B. Tega ne veš? Ti bom prav po domače povedal. Reciva, da si ti Slovenec, jaz pa nemškutar. Ti bi volil Slovence, jaz pa nemškutarje, toraj bi jaz podrl to, kar bi ti zidal. Zato se zmeniva, da rajši ne greva volit, ker tako nič ne izdava.
- A. In potlej ostaneva oba doma, je li?
- B. Kaj še! Ti, Slovenec, ostaneš doma, jaz, nemškutar, pa grem vendar-le volit. Vidiš, to je kompromis.

Mila prošnja.

Letos je bil tako hud mraz, da sem se jaz v „Slovincu“ večkrat in tako hudo prehladil, da se že kar sam sebi smilim. Zmrznil mi je tudi parkelj, s katerim sem mislil strašiti učitelje, in zdaj sem taka reva, da sem prisiljen obrniti se do usmiljenih ljudi s prošnjo, naj bi mi vsak po svoji moči poslal milovanja in obžalovanja. Vsaka če še tako majhna solza se bo sprejela z največo hvaležnostjo. Saj veste, kako žalostno je videti mehur, če mu je kdo sapo vzel.

Janez Sima,

učitelj in po K. m. šolski nadzornik še zdaj.

Pogovor.

Tone. Ti Jože, ali niso škofje zato na svetu, da bi ljudi pošiljali v raj, v nebesa?

Jože. Kaj pa da.

Tone. Kako je pa to, da mariborski škof hoče poslati „Brenceljna“ v pekel — na Žabjek, ker ga je nemškutarja imenoval?

Jože. Kako si čuden! Saj „Brencelj“ ni človek, to je muha.

Tone. Saj res. Toraj zdaj mariborskega škofa še mačka ne bo smela grdo pogledati.

V sedanji šoli.

Katehet. Kaj mora vsak človek znati, ko k pameti pride?

Prvi učenec. Šest resnic.

Drugi učenec. Ni res!

Katehet. Ne? Pa ti povej, če bolje veš. Kaj mora znati?

Drugi učenec. Nemški.

Zastavice z Idrije.

Ktere misije se zdaj nekteri idrijski uradniki najbolj boje?

Nepriistranske, pravične ko-misije.

Ktera kava ravno tistim uradnikom ni vsač?

Preis-kava.

„Brencelj“ piše:

Gosp. J. M. v L. „Kje je Krišpin Krišpovič?“ prašate. Že več mesecev je pri „Slov. Narodu“, kar lahko razvidite po jeziku, ktereга piše zdaj ta list.

Gosp. P. J. v B. Pravda z mariborskim gosp. knezoškofom je že v teku, pa nič se ne bojte, na Žabjek ne bomo šli.

Gosp. F. S. na P. „Brencelj“ je bil evetno nedeljo ravno na Dunaji, zato je dobil pismo, ko je nazaj prišel, toraj že prepzoro.

Gosp. J. H. v V. Res so še pri nas taki ljudje, da se potezajo za tuje in bi s tujcem radi ubili domačega človeka, kakor so pokazale zadnje dogodbe zaradi Försterja. Na zadnji napad v „Nar.“ ne bomo dali nobene nazaj, kajti ljudje, ki so „Br.“ hoteli oplesti, so še premladi in so potem sami obstali, da niso vedeli, kaj so delali. Kdor si sam dá tako zausnico, ni treba, da bi mu še drug ktero založil. Razen tega bi prišli zopet do osebnosti, in tega nam treba ni. Prav ima nekdo, ki je rekel, da nezrelim in prestrastnim ljudem dati v roke kak politični list, je toliko, kakor otroka posaditi h kupu slame, pa mu dati v roke žveplenke.

Gosp. J. C. v M. „Ljubljanskih slik“ je še nekoliko in jih dobivajo po 50 kr. mehko, po 60 kr. trdo vezane le naročniki „Brenceljnovi“, drugi pa po 60 in 70 kr., s pošto 5 kr. več — kakor je bilo že naznanjeno.

 Ta številka se je za par dni zakasnila, ker je imel „Brencelj“ veliko potov in bil tudi na Dunaji; ta list velja toraj za pretekli mesec, za tekoči mesec pa pride še eden pred koncem meseca. — Zdaj se prične tudi drugo četrtletje, na kar bodijo opomnjeni tisti, ki so se naročili le do aprila. Ponavljamo pa še tudi staro pesem, da naj bi tisti, ki so še kaj na dolgu, vendar že segli v žep — vzlasti zdaj, ko „Brencelj“ potrebuje drobiža tudi še za svojo brambo.

Če se živali na rep stopi.

„Brenčič“. Boli, kaj ne, kroti? Če bi to dobro delo, bi pa vi-dva zmiraj repe pod
noge nastavljala.